

l o u i s l a b é
sonnets / sonete

p o e z i e

CORECTBooks

Louise LABÉ
(1524 - 1566)

SONNETS
SONETE

Avant-propos et traduction par
Precuvântare și traducere de
Paula ROMANESCU

Editura Virtual

2012

ISBN (e): 978-606-599-947-3

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

Avant-propos	1
Precuvântare	2
I - <i>O beaux yeux bruns, ô regards destournez / O, dragi ochi negri, o, priviri fugare</i>	4, 5
II - <i>O longs desirs! O esperances vaines / O, voi, dorinți, o, voi, nădejdi amare</i>	6, 7
III - <i>Depuis qu'amour cruel empoisonna / De când otrava dulce a iubirii</i>	8, 10
IV - <i>Clere Venus, qui erres par les Cieux / Limpede Venus, prin înalt trecândă</i>	11, 12
V - <i>Deus ou trois fois bienheureus le retour / De două sau trei ori m-a prins norocul</i>	13, 14
VI - <i>On voit mourir toute chose animee / Se stinge orice lucru-nsuflețit</i>	15, 17
VII - <i>Je vis, je meurs: je me brule et me noye / Învii și mor, pârjol sunt, mă înec.</i>	18, 19
VIII - <i>Tout aussi tot que je commence à prendre / Oricât aș vrea să-mi aflu tihna, iacă</i>	20, 21
IX - <i>Quand j'aperçoy ton blond chef, couronné / Când văd blondul tău cap încoronat</i>	22, 24
X - <i>O dous regards, o yeus pleins de beauté / O, dragi priviri, ochi plini de frumusețe</i>	25, 26
XI - <i>Lut, compagnon de ma calamité / Cuminte-nsoțitoarea mea lăută</i>	27, 28
XII - <i>Oh, si j'estois en ce beau sein ravie / O, dacă-n pieptul lui mi-aș fi găsit</i>	29, 31
XIII - <i>Tant que mes yeus pourront larmes espandre / Atâta timp cât ochii mei vor ști</i>	32, 33
XIV - <i>Pour le retour du Soleil honorer / Întru slăvirea Soarelui-Răsare</i>	34, 35
XV - <i>Après qu'un tems la gresie et le tonnerre / După ce burnița și fulgerul bătură</i>	36, 38
XVI - <i>Je fuis la vile, et temples, et tous lieux / Fug de oraș, de temple și de locuri</i>	39, 40
XVII - <i>Baise m'encor, rebaise moy et baise / Sărută-mă, sărută-mă mereu</i>	41, 42
XVIII - <i>Diane estant en l'espaisseur d'un bois / Pe când Diana sta în crâng de flori</i>	43, 45
XIX - <i>Predit me fut, que dev oit fermement / Mi s-a prezis că sigur într-o zi</i>	46, 47
XX - <i>Quelle grandeur rend l'homme venerable? / Ce măreție-l face pe om demn de respect?</i>	48, 49
XXI - <i>Luisant Soleil, que tu es bien heurus / Prea strălucite Soare, ce fericit poți fi</i>	50, 52
XXII - <i>Las! que me sert que si parfaitement / Zadarnic! La ce bun că altădată</i>	53, 54
XXIII - <i>Ne reprenez, Dames, si j'ay aymé / Să nu mă condamnați de-a fi iubit</i>	55, 56

AVANT-PROPOS

*Louise Labé - « La Belle Cordière »
n'écrivit de toute sa vie
que vingt-trois sonnets
coulés en or sonore
pour que son fol amour
rime éternellement avec toujours.
C'était au temps d'antan
où pour une femme
écrire d' la poésie c'était le drame.
Et nous voilà maintenant:
les drames tout autour,
les femmes écrivent des poésies d'amour
amer, en criant leur espoir
qu 'un jour ou l'autre tout le désespoir
du monde ne sera que pluie bénie
de joie sous la tente bleue de l'infini
où le Bon Dieu
mène le jeu
de la vie.
– Alors la mort, me direz-vous?
– La mort?! Toujours et encore...
– Et l'amour? renchérez-vous?
- L'amour?! Voyons, seriez-vous fous?*

P. R.

Precuvântare

Doar douăzeci și trei de sonete ne-a lăsat

Louise Labé - « La Belle Cordière » -

dar le-a turnat

în aurul curat

al versului cât pentru a rima

iubirea-i - nebunie

cu vorba pururea.

Era într-o vreme oarbă dintr-o apusă vamă

în care-a fi femeie

și-a scrie poezie

părea aproape-o dramă.

Și iată-ne acum: cu dramele ciopor

femeia scrie versuri de amor

amar clamându-și viu sperarea

că într-o zi, întreagă disperarea

lumii sub soare fi-va bucurie

de dulce dor sau ploaie aurie

în care Bunul Dumnezeu

doar jocul vieții-l va-ngâna mereu.

– Dar moartea? mă veți întreba, socot...

– Moartea?! Ea e mereu cam peste tot...

– Dar dragostea? veți îndrăzni șoptit...

– Dragostea?! O, doar n-ați înnebunit...

P.R.

Anonim, Toaleta doamnei

Dame à sa toilette (XVIes)

I

*O beaux yeux bruns, ô regards destournez,
O chaus soupirs, ô larmes espendues,
O noires nuits vainement atendues,
O jours luisans vainement retournez:
 O tristes pleins, ô desirs obstinez,
O tems perdus, ô peines despendues,
O mile mort en mile rets tendues,
O pires maus contre moy destinez:
 O ris, ô front, cheveux, bras, mains et doigts:
O lut pleintif, viole, archet et vois:
Tant de flambeaus pour ardre une femelle!
 De toy me plein, que, tant de feus portant,
En tant d'endroits, d'iceux mon cœur tatant,
N'en est sur toy volé quelque estincelle.*

I

*O, dragi ochi negri, o, priviri fugare,
O, zâmbet cald, o, lacrimi vărsate,
O, nopți adânci, zadarnic așteptate,
O, voi, zadarnice iviri de soare,
 O, voi, dorinți nebune, o, voi, tristeți amare,
O, moarte ce mă-nvălui în mreje vii de moarte,
O, vreme irosită, suspine blestamate,
O, prea relelor rele ce-mi sunteți alinare,
 O, chicot, frunte, plete, brațe, mâini, degetaș
O, lăută plângândă, violă, orcuș, glas,
De unde-atâta foc pentru-o biată femeie?
 Mă plâng de tine, iată: din jarurile toate
Cu care mă împresuri când inima-mi se zbate,
N-ai păstrat pentru tine nici măcar o scânteie!*

II

*O longs desirs! O esperances vaines,
Tristes soupirs et larmes coutumieres
A engendre de moy maintes rivieres,
Dont mes deus yeus sont sources et fontaines:*

*O cruautez, o durtez inhumaines,
Piteus regards des celestes lumieres,
Du cœur transi o passions premieres,
Estimez vous croitre encore mes peines?*

*Qu'encor Amour sur moy son arc essaie,
Que nouveaux feus me gette et nouveaux dards,
Qu'il se despice, et pis qu'il pourra face:*

*Car je suis tant navree en toutes pars,
Que plus en moy une nouvelle plaie
Pour m'empirer ne pourroit trouver place.*

II

*O, voi, dorinți, o, voi, nădejdi amare,
Triste suspine, lacrimi ce mă știu,
Făcând din mine râuleț zlgobiu,
Ochi de fântâni curate și izvoare.*

*O, voi, cruzimi, voi, dureri inumane,
Blânde priviri cu licăr albăstriu,
Iubiri născânde-n primăveri în floare,
Puteți voi înțelege doru-mi viu?*

*Amor n-are decât să-și potrivească
Arcul; eu, de alt foc mă simt cuprinsă-acum;
Facă ce-o vrea, ce-o crede - orice-ar fi!*

*Sunt de o dragoste împărătească
Rănită; altă rană nu știu cum
În mine loc și-ar mai putea găsi.*

III

*Depuis qu'amour cruel empoisonna
Premièrement de son feu ma poitrine,
Tous jour s brulay de sa fureur divine,
Qui un seul jour mon cœur n'abandonna.*

*Quelque travail, dont assez me donna,
Quelque menasse et preeheine ruine,
Quelque penser de mort qui tout termine,
De rien mon cœur ardent ne s'estonna,*

*Tant plus qu'Amour nous vient fort assaillir,
Plus il nous fait nos forces recueillir,
Et tousjours frais en ses combats fait estre:*

*Mais ce n'est pas qu'en rien nous favorise
Cil qui les Dieus et les hommes mesprise:
Mais pour plus fort contre les fors paroître.*

Anonim, Femeia între două vârste
La femme entre les deux âges (XVIes)

III

*De când otrava dulce a iubirii
Aprinse-n pieptul meu întâiul rug
Mă mistui sub divinul aspru jug
Ce-n inima mea-i semnul înfloririi.*

*Nici greul zilelor - eternul plug,
Nici ura, nici ruinările zidirii,
Nici teama de-a muri în datul firii
N-au întinat în suflet ăst belșug.*

*Cu cât mai aprig Dorul ne încinge
Cu-atât amarul nu ne poate-nvinge
Și de ne-nvins rămâne-vom mereul*

*Nu doar că ni s-ar da mai mare preț
Când oamenii și zeii cu dispreț
Ne cântăresc, ci fiindcă știm ce-i greul.*

IV

*Clere Venus, qui erres par les Cieus,
Entends ma voix qui en pleins chantera,
Tant que ta face au haut du ciel luira,
Son long travail et souci ennuieus.*

*Mon œil veillant s'atendrira bien mieus,
Et plus de pleurs te voyant getera.
Mieus mon lit mol de larmes baignera,
De ses travaux voyant témoins tes yeus.*

*Donq des humains sont les lassez esprits
De dous repos et de sommeil espris.
J'endure mal tant que le Soleil luit:*

*Et quand je suis quasi tout cassee,
Et que me suis mise en mon lit lassee,
Crier me faut mon mal toute la nuit.*

IV

*Limpede Venus, prin înalt trecândă,
Ascultă-mi glasul care cântă-n plâns,
Cât timp chipul tău lumina-va-n ceruri sus,
Tristețea mea-ți va fi adâncă undă.*

*Ochiul meu veghetor, stând la pândă,
Te va-nsoți de lacrimi răpus
Și-n patul moale-n care șoapte nu-s
Doar ochii tăi vedea-vor truda-mi blândă.*

*Când oamenii cu gândul monoton
Oglindă-și află-n dulcele lor somn,
A soarelui lumină mi-e amar,*

*Iar când de oboseală cad, mi-e jar
Patul meu larg; și-o jale mai adâncă
Mă-ncearcă și mi-e noaptea mare încă
O sfâșiere fără de hotar.*

V

*Deus ou trois fois bienheureus le retour
De ce cler Astre, et plus heureux encore
Ce que son œil de regarder honore:
Que celle là recevroit un bon jour,
 Qu'elle pourroit se vanter d'un bon tour
Qui baiseroit le plus beau don de Flore,
Le mieus sentant que jamais vid Aurore,
Et y feroit sur ses levres sejour!
 C'est à moy seule à qui ce bien est du,
Pour tant de pleurs et tant de tems perdu:
Mais, le voyant, tant luy feray de feste,
 Tant emploiray de mes yeux le pouvoir,
Pour dessus lui plus de credit avoir,
Qu'en peu de tems feray grande conques te.*

V

*De două sau trei ori m-a prins norocul
Întoarcerii prealuminoasei stele
Și-s mult mai norocoasă decât cele
Ce vor fi cunoscut vreodată focul
 Onoarei de a fi privită, jocul
Sărutului, a Florei mângâiere
În faptul Aurorei - adiere
Pe buzele-mi aflându-și tainic locul.
 La cât de mult am plâns, cea bucurie
Mi-a fost lăsată astăzi numai mie
Și doar văzând-o, mare sărbătoare
 I-am pregătit și, dând ochilor mei
Puterea de-a privi lumina ei
Cred că-n curând cădea-mi-va la picioare.*

VI

*On voit mourir toute chose animee,
Lors que du corps l'ame sutile part:
Je suis le corps, toy la meilleure part:
Où es tu donc, o ame bien aymee?*

*Ne me laissez pas si long tems pamee:
Pour me sauver apres viendrois trop tard.
Las! ne mets point ton corps en ce hazart:
Rens lui sa part et moitie estimee.*

*Mais fais, Ami, que ne soit dangereuse
Cette rencontre et revue amoureuse,
L'accompagnant, non de severité,
Non de rigueur, mais de grace amiable,
Qui doucement me rende ta beauté,
Jadis cruelle, à present favorable.*

*Titian, Iubirea sacră și Iubirea profană
L'Amour sacré et l'Amour profane (XVIes)*